

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

18-400 Łomża, pl. Kościuszki 2, tel. (86) 216 42 17, fax (86) 216 57 25

www.odnłomza.pl e-mail: odn@odnłomza.pl

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej.

KS-14/1

Łomża, 8 maja 2017 r.

Adresat: dyrektorzy przedszkoli, szkół
podstawowych i gimnazjów

Podstawa programowa jest dokumentem prawnym, wydanym przez ministra edukacji narodowej w formie rozporządzenia. Podstawa, dla wychowania przedszkolnego i I etapu edukacyjnego, została opracowana według definicji wynikającej z prawa oświatowego i zawiera:

1. Obowiązkowe cele kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu danego etapu edukacyjnego.
2. Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły:
 - uwzględniane w programach wychowania przedszkolnego, programach nauczania i podczas zajęć z wychowawcą;
 - umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych.
3. Warunki i sposób realizacji podstaw programowych.

Konstrukcja podstawy programowej – źródła

Konstrukcja podstawy programowej dla wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej ma charakter ewolucyjny, nie burzy osiągnięć poprzednich dokumentów o podstawie programowej, ponieważ odnosi się bezpośrednio do trzech głównych źródeł:

- istoty kształcenia zintegrowanego, zapoczątkowanego reformą w 1999 roku, dopełniając dokument stosownymi paradygmatami;
- modelu zapisów w formie efektów kształcenia, wprowadzonego reformą w 2009 roku;
- koncepcji całościowego kształcenia prof. Ryszarda Więckowskiego – twórcy pedagogiki wczesnoszkolnej.

Wspomnieć należy, iż odwołanie się do tych trzech źródeł to zabieg celowy. Kształcenie zintegrowane w edukacji wczesnoszkolnej powinno być oparte na opracowanych naukowo podstawach i stosownych paradygmatach. Podstawa programowa uzupełnia poprzednie dokumenty, aby w pełni mogła się zrealizować w praktyce wizja kształcenia dzieci według koncepcji prof. Ryszarda Więckowskiego.

Nowa podstawa programowa została **przygotowana przez zespół** nauczycieli współpracujących z Pracownią Pedagogiczną im. R. Więckowskiego w Stowarzyszeniu i Fundacji Rzecznik Praw Rodziców **pod kierunkiem Doroty Dziamskiej.**

- Zespół składał się z 30 osób, które pracują od 2010 roku oraz 200 nauczycieli konsultujących projekt. W fazie końcowej pracę kontynuowało kilka osób: **dwóch czynnych nauczycieli** z doświadczeniem zawodowym powyżej 10 lat, **konsultant metodyczny i doradca metodyczny** - koordynator, **dwóch pracowników naukowych**, w tym była doktorantka prof. R. Więckowskiego, **dyrektor szkoły a jednocześnie nauczyciel nauczania początkowego**, **konsultant metodyczny** pracujący z nauczycielami uczącymi języka polskiego za granicą, **muzyk oraz polonista** - redaktor.

Autorzy nowej podstawy programowej R. Więckowski uważał, że jednym ze szczególnie ważkich założeń modernizacji kształcenia dzieci jest **integracja programowo-organizacyjna wychowania przedszkolnego z nauczaniem początkowym**. Istotne **założenia organizacyjne integracji** wychowania i nauczania zostały ujęte w postaci dekalogu.

1. Nauczanie początkowe będzie **organicznie powiązane** z wychowaniem przedszkolnym.

2. Zostanie opracowany jednolity program dla wszystkich 6-latków, którego podstawowym założeniem będzie kompensowanie i wyrównywanie braków rozwojowych dzieci, jak i stymulowanie rozwoju oraz wprowadzanie elementów nauczania (czytania, pisanie, pojęć mnogościowych).

3. W nauczaniu początkowym zostaną uwzględnione różnice indywidualne, jakie występują pomiędzy dziećmi i oprócz pracy jednolitej wystąpią formy pracy zróżnicowanej, zależnie od możliwości uczniów.

4. Obok integracji treści wystąpi integracja organizacyjna pracy dydaktyczno-wychowawczej polegająca na nauczaniu bez podziału na przedmioty.

5. Realizacja zadań opiekuńczo-wychowawczych wymaga, by w klasie I i II uczył jeden nauczyciel dobrze przygotowany merytorycznie i dydaktycznie, w klasie III zaś realizację niektórych przedmiotów mogą przejąć specjaliści.

6. Istnieje konieczność uelastycznienia systemu klasowo-lekcyjnego i wprowadzenia systemu laboratoryjnego, w którym plan nauczania będzie określał ogólny budżet czasu na realizację zadań dydaktyczno-wychowawczych poszczególnych przedmiotów.

7. Tradycyjna klasa szkolna powinna zamieniać się w laboratorium.

8. Z uwagi na prawidłowy rozwój dzieci należy zapewnić im **wiele zajęć pozalekcyjnych**, których celem będzie rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie opóźnień w nauce, stymulowanie rozwoju fizycznego.

9. W nowym planie nauczania należy uwzględnić **zajęcia świetlicowe i pozalekcyjne**. Liczebność klas nie powinna przekraczać trzydziestu uczniów, **optymalna liczba to 20-25**.

10. Jednym z **podstawowych czynników organizujących proces nauczania** powinny być **środki dydaktyczne**.

W poszukiwaniu najbardziej optymalnych rozwiązań R. Więckowski **promował techniki C. Freineta**, których popularność, wynikająca z oczekiwanej efektywności, nie słabnie do dzisiaj. Nieobca mu była **problematyka edukacji emancypacyjnej**. Rozwijanie potrzeby „bycia sobą” wśród uczniów to szczególnie ważna powinność edukacyjna każdego nauczyciela. Sądził, że „**ocena opisowa** przywraca szkole kilka podstawowych cech, jakie przez lata utraciła: ... kształtuje właściwe nastawienie do nauki, motywuje do pracy i budzi twórczą aktywność, sprzyja tworzeniu w klasie swobodnej atmosfery i partnerskich stosunków między uczniem a nauczycielem.”

Wybrane warunki realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego

2. Przedstawione w podstawie programowej naturalne obszary rozwoju dziecka wskazują na konieczność uszanowania typowych dla tego okresu potrzeb rozwojowych, których spełnieniem powinna stać się dobrze zorganizowana zabawa, zarówno w budynku przedszkola, jak i na świeżym powietrzu. Naturalna zabawa dziecka wiąże się z doskonaleniem motoryki i zaspokojeniem potrzeby ruchu, dlatego organizacja zajęć na świeżym powietrzu powinna być elementem codziennej pracy z dzieckiem w każdej grupie wiekowej.

3. Jeżeli dzieci w sposób naturalny są zainteresowane zabawami prowadzącymi do czynności złożonych, takich jak liczenie, czytanie, a nawet pisanie, nauczyciel przygotowuje dzieci do wykonywania tychże czynności zgodnie z fizjologią i naturą pojawiania się tychże procesów.

8. Nauczyciele zwracają uwagę na konieczność tworzenia stosownych nawyków ruchowych u dzieci... Szczególne znaczenie dla budowy dojrzałości szkolnej mają zajęcia rytmiki, które powinny być prowadzone w każdej grupie wiekowej oraz gimnastyki, ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń zapobiegających wadom postawy.

10. Przygotowanie dzieci do **posługiwania się językiem obcym nowożytnym** może zostać zrealizowane m.in. **poprzez kierowanie do dzieci bardzo prostych poleceń w toku różnych zajęć i zabaw, wspólną lekturę książeczek dla dzieci, włączanie do zajęć rymowanek, prostych wierszyków, piosenek oraz materiałów audiowizualnych.** Dokonując wyboru języka obcego nowożytnego, **należy brać pod uwagę, jaki język jest nauczany w szkołach podstawowych na terenie danej gminy.**

11. Aranżacja przestrzeni wpływa na aktywność wychowanków, dlatego proponuje się takie jej zagospodarowanie, które pozwoli dzieciom na podejmowanie różnorodnych form działania.

Wskazane jest zorganizowanie stałych i czasowych kątek zainteresowań. Jako stałe proponuje się kąci: czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy.

Jako czasowe proponuje się kąci związane z realizowaną tematyką, świętami okolicznościowymi, specyfiką pracy przedszkola.

13. Elementem przestrzeni w przedszkolu są odpowiednio wyposażone miejsca przeznaczone na odpoczynek dzieci (leżak, materac, mata, poduszka), jak również elementy wyposażenia odpowiednie dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

14. Estetyczna aranżacja wnętrza umożliwia celebrowanie posiłków (kulturalne ich spożywanie połączone z nauką posługiwania się sztucami), a także możliwość wybierania potraw przez dzieci, a nawet ich komponowania.

15. Aranżacja wnętrza umożliwia dzieciom podejmowanie prac porządkowych, np. po i przed posiłkami, po zakończonej zabawie, przed wyjściem na spacer.

Nowości w podstawie programowej klas I - III

- Został wprowadzony **nowy instrument do muzykowania flażolet - flecik polski**. W 2010 roku odbyła się w Sejmie pierwsza interpelacja poselska w sprawie tegoż instrumentu, a w 2011 druga. Instrument został zrecenzowany przez profesorów Uniwersytetu Fryderyka Chopina jako przydatny do edukacji w szkole powszechnej.

Nowością będzie także **edukacja informatyczna**. Po konsultacji z Radą do Spraw Informatyzacji edukacja ta pojawiła się w podstawie **zamiast zajęć komputerowych**.

Chodzi przede wszystkim o podkreślenie, iż wiele umiejętności, które dzieci osiągają przy pomocy uczenia się np. matematyki i muzyki w klasach I – III, ma swe znaczenie dla rozumienia pojęć z informatyki, np. rytmy, sekwencje itd.

Nowością będzie także **edukacja informatyczna**. Po konsultacji z Radą do Spraw Informatyzacji edukacja ta pojawiła się w podstawie **zamiast zajęć komputerowych**. Chodzi przede wszystkim o podkreślenie, iż wiele umiejętności, które dzieci osiągają przy pomocy uczenia się np. matematyki i muzyki w klasach I – III, ma swe znaczenie dla rozumienia pojęć z informatyki, np. rytmy, sekwencje itd.

- Wszystkie edukacje w tej podstawie są ze sobą zsynchronizowane, przenikają się i nawzajem do siebie odnoszą, aby pokazać dziecku drogę do osiągnięcia scalonego obrazu świata. To oznacza **konieczność edukacji zintegrowanej i zmiana funkcji oceny na rzeczywiście opisową**.

Kształcenie informatyczne w klasach I -III

nowe zapisy zawarte w treściach nauczania
(wymaganiach szczegółowych)
oraz warunkach i sposobach realizacji nowej
podstawy programowej

zastosowanie technologii informacyjno –
komunikacyjnych do bieżącego
wspomagania procesu uczenia się uczniów

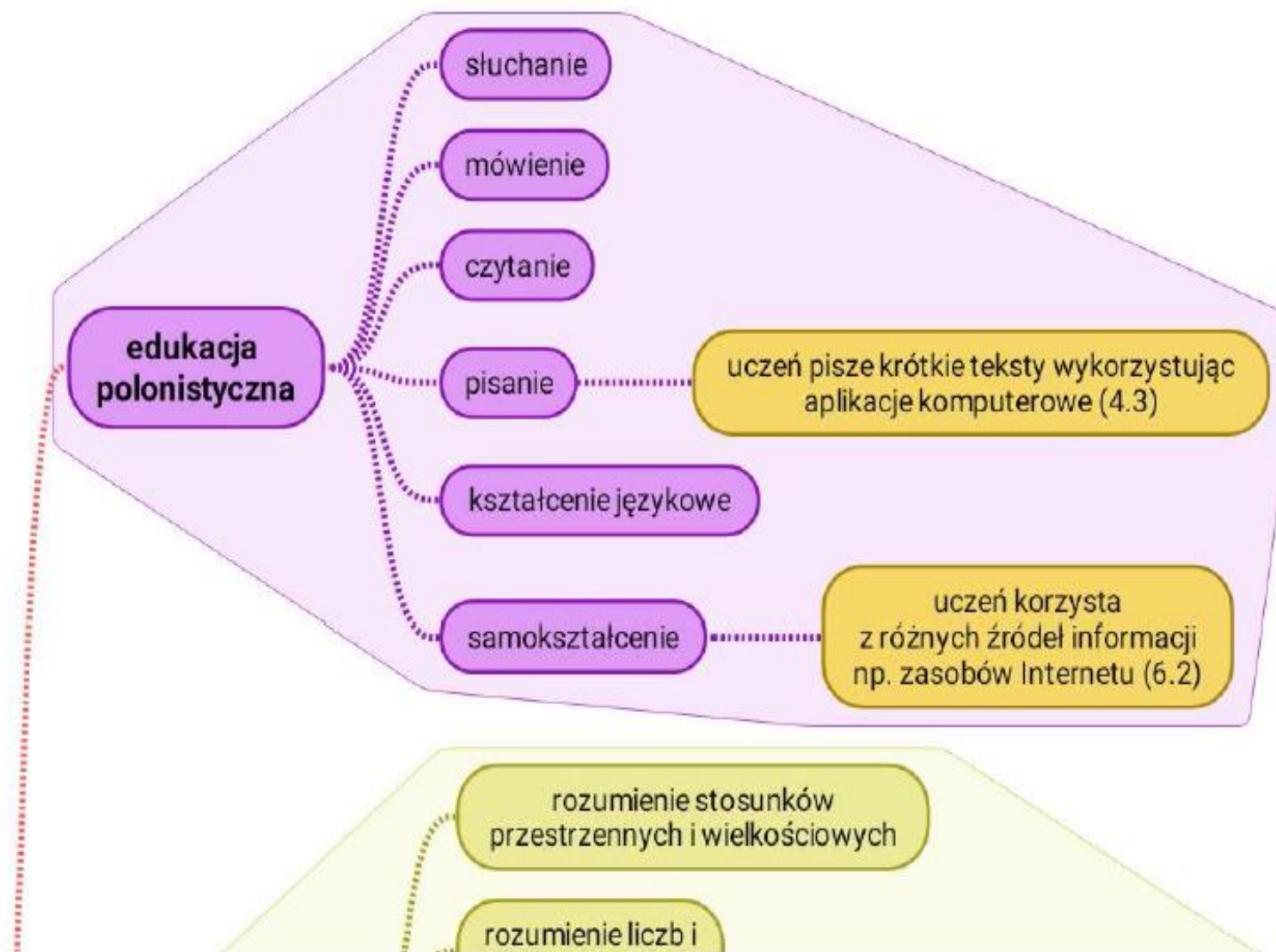
**edukacja
informatyczna**

zamiast zajęć
komputerowych, jej
nowe cele, wymiar
oraz zadania

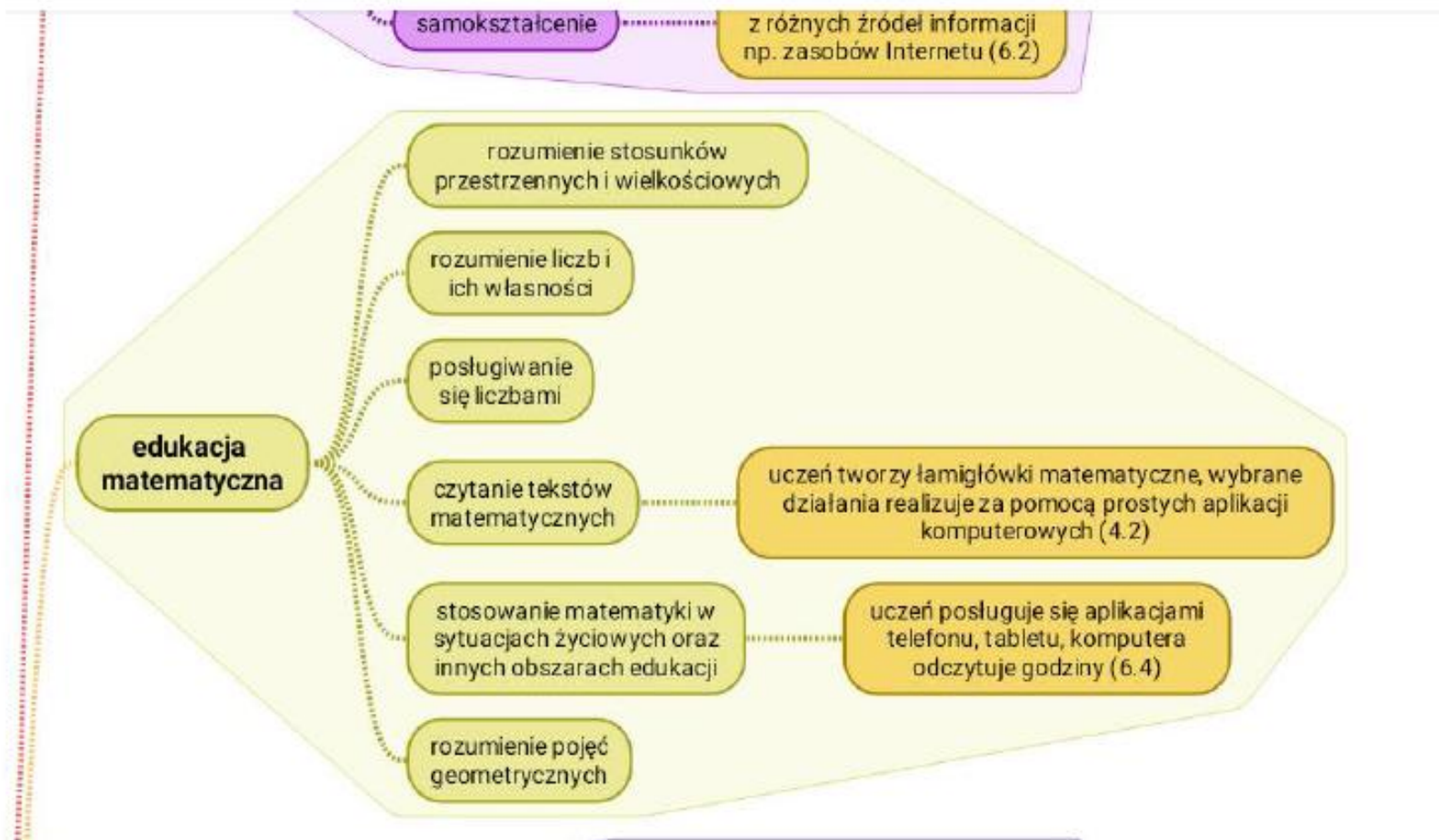
obecność TIK w pozostałych
edukacjach: polonistyczna,
matematyczna, społeczna,
przyrodnicza, plastyczna,
techniczna

bieżąca praca uczniów z wykorzystaniem
dostępnych w szkole urządzeń,
korzystanie zasobów programów, aplikacji
edukacyjnych

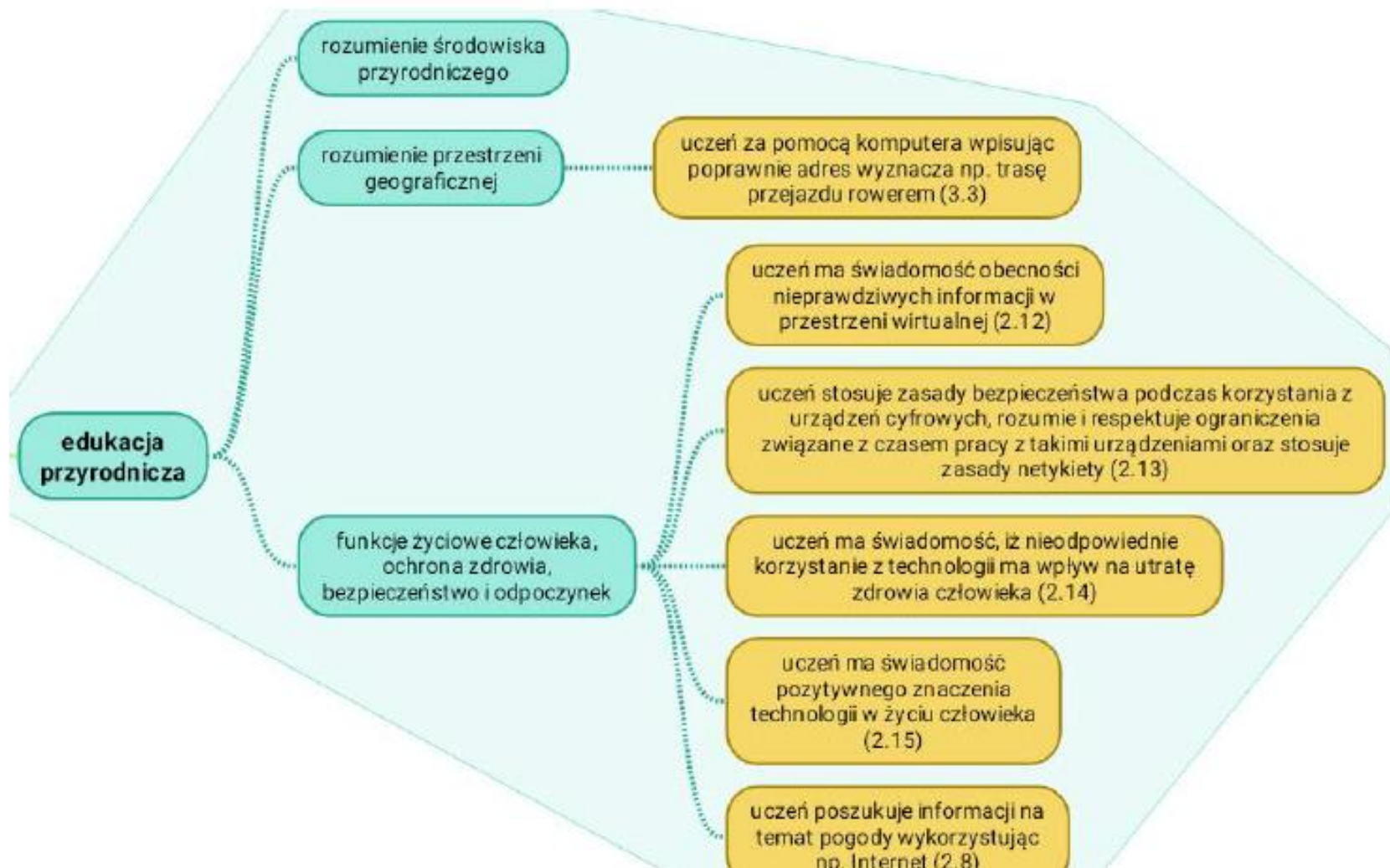
Edukacja polonistyczna – treści nauczania

Edukacja matematyczna – treści nauczania

Edukacja przyrodnicza – treści nauczania

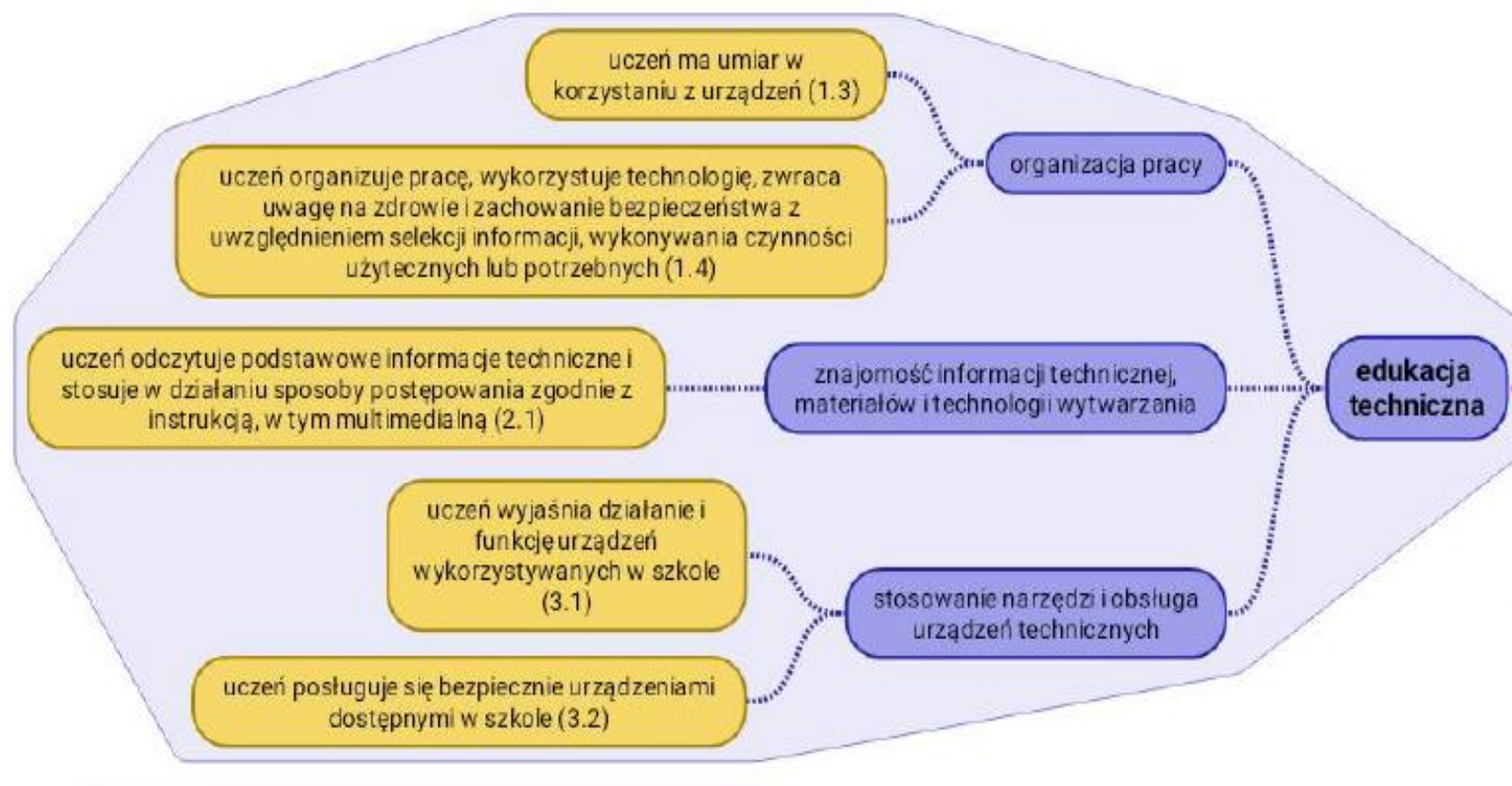
Edukacja plastyczna - przykłady

Edukacja społeczna – treści nauczania

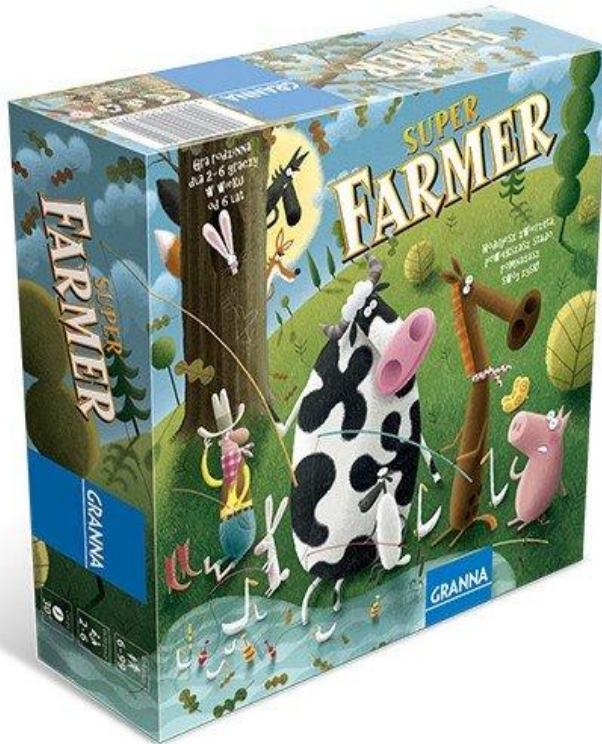

Edukacja techniczna –treści nauczania

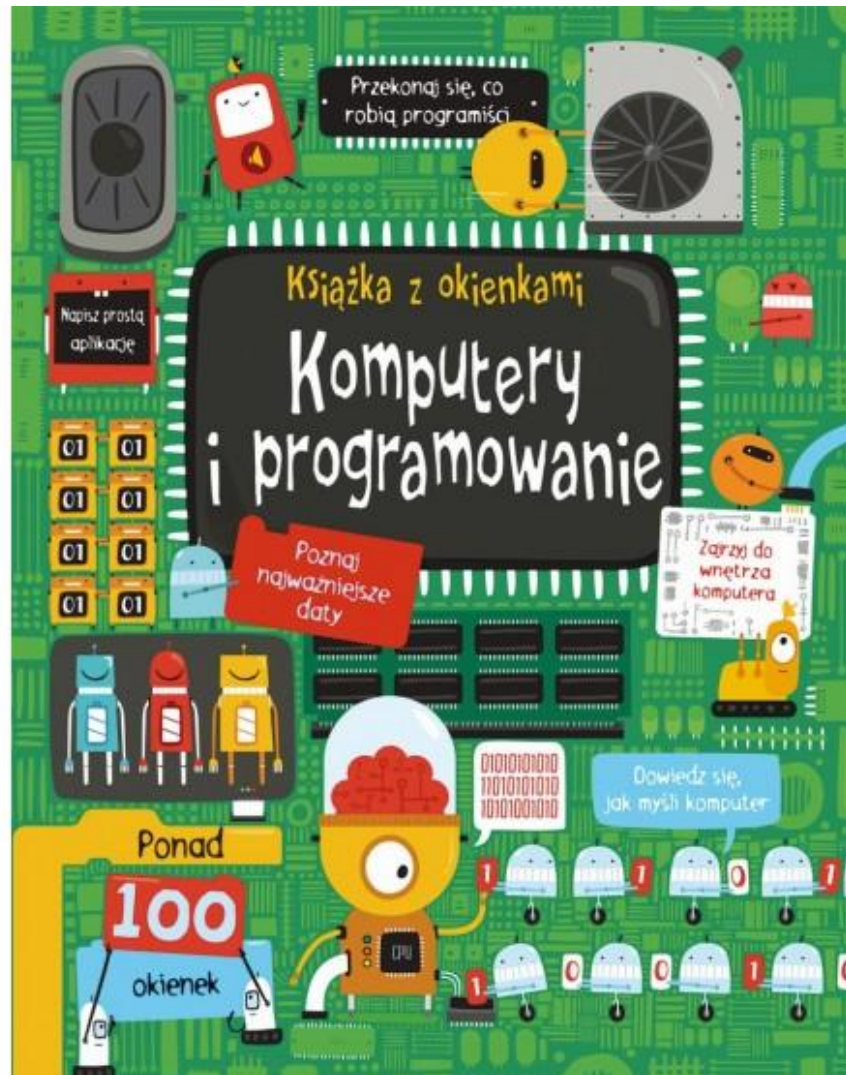

Programowanie - gry planszowe

Programowanie – książki dla dzieci

HELLO
RUBY

Programowanie dla Dzieci

LEWY
CWCZEM
WYKONAJ

Linda Łukas

4-8 lat

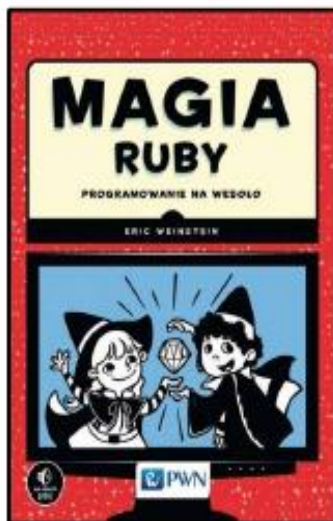
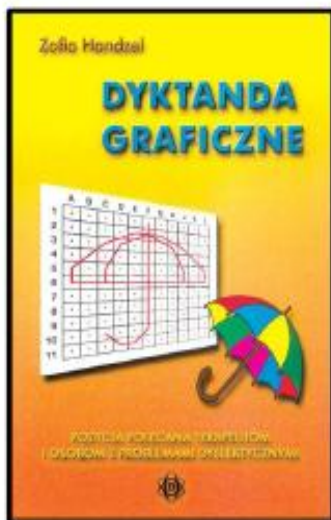
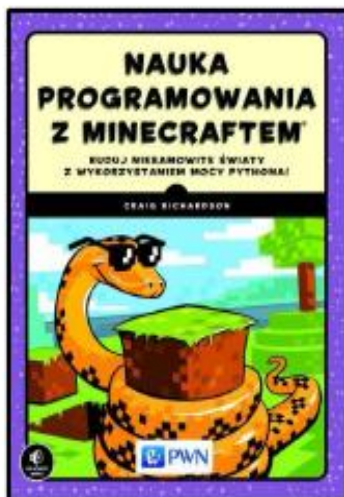
SCRATCH

KOMIKSOWA PRZYGODA
Z PROGRAMOWANIEM

WSTĘP DO
PROGRAMOWANIA
DLA
NAJMLÓDSZYCH!

Kodowanie, przygotowanie do nauki programowania –literatura przedmiotu dla nauczyciela*

Zadania dla nauczycieli niemalże na dziś...

Współcześnie rozumiana edukacja zintegrowana wymaga od pedagoga wczesnoszkolnego przemyślanego projektowania, przygotowania (**zintegrowany program i plan**) i realizowania procesu edukacyjnego (**podręczniki i inne materiały**), łączącego w sobie treści z różnych dziedzin i wszystkie rodzaje aktywności dziecka.

Aktualnie (maj, czerwiec) na pewno trzeba wybrać podręczniki, sporządzić plan uzupełnienia wyposażenia i wybrać program, a to jest możliwe po zapoznaniu się z ofertami wydawnictw, które są kompleksowe.

doświadczonych autorów i metodyków położyliśmy szczególny nacisk na rozwój czytelnictwa oraz naukę przez doświadczanie i stosowanie praktycznych eksperymentów. Kierowaliśmy się także rosnącą rolą edukacji informatycznej i w związku z tym przygotowaliśmy zabawy i zadania logiczne, które stanowią przygotowanie do programowania

Co zatem proponujemy?

Ja i moja
szkoła »

Oto ja »

Gra w kolory
»

Moje
ćwiczenia »

Owocna
Edukacja »

Oferta ODN

Zapraszamy nauczycieli na konferencje dotyczące nowych podstaw programowych oraz na spotkania z wydawnictwami w ODN i placówkach oświatowych, ale z udziałem konsultantów ODN. Będą to spotkania w jednorodnych grupach: oddzielnie wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna ([harmonogram na www.odnlomza.pl](http://www.odnlomza.pl)).

Kontakt: ferenc@odnlomza.pl

